

ingediend op **1466** (2022-2023) – Nr. 8
1 december 2022 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu,
Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie
uitgebracht door Staf Aerts en Freya Perdaens

over het ontwerp van programmadecreet

bij de begroting 2023

Hoofdstuk 5. Omgeving, afdeling 1. Decreet van 23 december 2011
betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen
– OVAM-heffingen,
afdeling 2. Voorstel tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende
het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018,
afdeling 3. Belasting jachtverloven en jachtvergunningen (ANB),
afdeling 5. BRV-fonds: omvorming Grondfonds en inkanteling Rubiconfonds
en Vernieuwingsfonds,
afdeling 6. Wijziging van titel XIV van het Energiedecreet van 8 mei 2009
Hoofdstuk 9. Inwerkingtreding

Documenten in het dossier:

- 1466** (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van programmadecreet
- Nr. 2: Amendementen
- Nr. 3 t.e.m. 7: Verslagen

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie:

Voorzitter: Gwenny De Vroe.

Vaste leden:

Inez De Coninck, Andries Gryffroy, Freya Perdaens, Jeroen Tiebout, Wilfried Vandaele;
Bart Claes, Leo Pieters, Sam Van Rooy;
Stijn De Roo, Tinne Rombouts;
Steven Coenegrachts, Gwenny De Vroe;
Staf Aerts, Mieke Schauvliege;
Bruno Tobback.

Plaatsvervangers:

Annick De Ridder, Marius Meremans, Joris Nachtergaele, Axel Ronse, Nadia Sminate;
Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin, Wim Verheyden;
Robrecht Bothuyne, Brecht Warnez;
Bart Tommelein, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Chris Steenwegen;
Hannes Anaf.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Energie besprak op 16, 22 en 23 november 2022 het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2023 (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 1466/1). Concreet gaat het om:

- hoofdstuk 5. Omgeving:
 - afdeling 1. Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen – OVAM-heffingen (OVAM = Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij);
 - afdeling 2. Voorstel tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018;
 - afdeling 3. Belasting jachtverloven en jachtvergunningen (Agentschap voor Natuur en Bos (ANB));
 - afdeling 5. BRV-fonds (BRV = Beleidsplan Ruimte Vlaanderen): omvorming Grondfonds en inkanteling Rubiconfonds en Vernieuwingsfonds;
 - afdeling 6. Wijziging van titel XIV van het Energiedecreet van 8 mei 2009;
- hoofdstuk 9. Inwerkingtreding.

Het ontwerp van decreet houdende de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2023, wat betreft de bevoegdheden Omgeving, Natuur, Energie en Klimaat van Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 15/1) werd in samenhang besproken. Daarover werd een bijzonder verslag uitgebracht. Voor de inhoudelijke bespreking wordt naar dat verslag verwezen (*Parl.St.* VI.Parl. 2022-23, nr. 15/7-G).

1. Toelichting

Minister *Zuhal Demir* licht toe dat het programmadecreet twee optimalisaties bevat aan de lozingsheffingen. Ten eerste wordt de lozingsheffing op water, onttrokken uit een waterloop, gelijk berekend ongeacht de waterloop waarop geloosd wordt. Dit omdat het voor het milieu soms beter is om te lozen op een andere waterloop. Dit vergt een aanpassing aan het zogenaamde deltaprincipe. Ten tweede wordt voor waterproductiecentra en voor gemeentelijke recyclageparken een omzettingscoëfficiënt vastgelegd om hun heffing forfaitair te berekenen.

Er worden ook enkele aanpassingen doorgevoerd aan de milieuheffingen. Zo zal het niet meer mogelijk zijn om bij export een buitenlandse milieuheffing of een milieuheffing van een ander gewest af te trekken van de Vlaamse heffing. Er werd vastgesteld dat veel afval naar bijvoorbeeld Nederland of Frankrijk wordt geëxporteerd om het daar te kunnen verbranden tegen dumpingprijzen. Nederland heeft immers een grote overcapaciteit voor verbranding. In 2021 zag men zo een toename van maar liefst 50 procent in afvalexport naar Nederland terwijl de eigen capaciteit niet optimaal werd benut. Deze evolutie is nefast voor de omslag naar circulaire economie en moet een halt worden toegeroepen. Verbranden moet ontmoedigd worden en bedrijven moeten aangezet worden om restafval zo veel mogelijk verder uit te sorteren. Zolang de uitweg aan lage prijzen in Nederland of Frankrijk bestaat, lukt dat niet. OVAM probeert zo de export aan dumpingprijzen zo veel mogelijk te ontmoedigen met deze decretale aanpassing.

Een tweede aanpassing houdt verband met nieuwe VLAREMA-sorteerregels (VLAREMA = Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen) die begin 2023 van kracht worden. Vlaanderen wordt een stuk strenger op welke materialen nog in het restafval van bedrijven mogen zitten. Men wil dat zo veel mogelijk nuttige materialen in de kringloop gehouden worden via recyclage. Om dat nieuwe kwaliteitsniveau te bereiken, investeert de sector in nieuwe en betere sorteerlijnen. Op dit moment zijn een aantal lijnen nog in aanbouw en is er mogelijk nog niet voldoende capaciteit aanwezig. Het blijft daarom tijdelijk mogelijk om restafval dat niet over zo'n nieuwe sorteerlijn maar nog over een oude lijn ging, toch te laten verbranden. Maar dat vergt evenwel een

aanvraag tot afwijking op het verbrandingsverbod gekoppeld aan een hogere milieuheffing. Deze maatregel moet men beleidsmatig nemen om te voorkomen dat verbranden goedkoper zou zijn dan het over een conforme sorteerlijn te sturen.

Door deze verhoging van de heffing komt de prijs voor verbranding op eenzelfde niveau als het recycleren. Een bedrijf zal door deze maatregel dus ongeveer evenveel betalen om het te verbranden als dat het het over een sorteerlijn zou sturen. Zo wordt gezorgd voor een gelijk speelveld tussen sorteren (en recycleren) en verbranden. Door de afwijking enkel toe te staan na gemotiveerde aanvraag, wil de minister de introductie van nieuwe sorteerlijnen bevorderen ten nadele van verbranding. Van zodra er voldoende sorteercapaciteit in Vlaanderen is, zullen helemaal geen afwijkingen meer gegeven worden op het verbrandingsverbod en moet al het restafval over een aangepaste sorteerlijn.

Verder wordt met dit programmadecreet het BRV-fonds opgericht zoals aangehaald tijdens de toelichting bij het luik Omgeving. Bovendien worden de jachtverloven geïndexeerd.

Via het programmadecreet bij de begrotingsopmaak 2023 wordt de decretale basis gelegd voor het opstarten van het BRV-fonds vanaf 1 januari 2023. Het BRV-fonds bestaat in deze opstartfase uit de omvorming van het bestaande Grondfonds naar een BRV-fonds, mét de inkanteling van de middelen van het Rubiconfonds (bestemd voor uitbetaling van planschade in watergevoelige gebieden) en het Vernieuwingsfonds (bestemd voor bestrijding van leegstand).

Via dit BRV-fonds wordt ook de basis gelegd voor de financiering van het Bouwshiftfonds, de Vlaamse tussenkomst ter ondersteuning van steden en gemeenten in het kader van planschade. Bij de begrotingsaanpassing 2023 zullen, eens de definitieve uitvoeringcijfers 2022 gekend zijn, de saldi van de voorbije jaren van het Rubiconfonds en het Vernieuwingsfonds ingekanteld worden in het nieuwe BRV-fonds.

2. Stemming

Ter stemming gelegd wordt het ontwerp van programmadecreet bij de begroting 2023, wat betreft de bevoegdheden Omgeving, Natuur, Energie en Klimaat van Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, aangenomen met 9 stemmen tegen 5.

Gwenny DE VROE,
voorzitter

Freya PERDAENS
Staf AERTS,
verslaggevers